

Krediidiandjate sektori IV kvartali 2019 ülevaade

Kvartali ülevaates ei ole arvesse võetud koroonaviiruse mõju.

2019. aasta neljanda kvartali lõpus tegutses Eestis 48 krediidasutuste välist krediidiandjat, 11 krediidasutustega seotud krediidiandjat ning 9 kredidivahendajat.

Krediidiandjate tarbimislauenude koondlaenuportfelli jääk kasvas 2019. aasta neljandas kvartalis tavapärasel tempos 3,1% ehk 34 miljoni euro võrra ning ulatus 1,16 miljardi euroni. Aastaga kasvas laenuportfelli jääk 12%. Suurim osa laenumahu kvartaalsest kasvust tuli sõiduki liisingu (15 miljonit eurot) ja tagatiseta väikelaenu „muu rahalise krediidi“ pealt (14 miljonit eurot).

Põhinäitajad	III kvartal 2019	Muutus	IV kvartal 2019
Tarbimislauenude jääk	1 128 mln €	?	1 162 mlrd €
Lepingute arv	487 107	?	507 538
Puhas intressitulu	25,1 mln €	?	27,6 mln €

Krediidasutustega seotud krediidiandjate turuosa moodustas jätkuvalt 81% sektori laenuportfelli jäägist ehk 946 miljonit eurot. Nende hulgas on suurima turuosaga Swedbank Liising 26%, SEB Liising 19% ja Luminor Liising 18%. Ülejäänud 19% turust ehk 216 miljonit eurot on katnud krediidasutuste välised krediidiandjad. Nende hulgas on suurima turuosaga IPF Digital Estonia (3%), Placet Group (2%) ja Creditstar Estonia (2%).

Laenuportfelli kvaliteet, mida Finantsinspeksioon jälgib maha kantud laenude ning üle 30 päeva viivises olnud laenude järgi, on krediidasutustega seotud krediidiandjatel ja krediidasutuste välistel krediidiandjatel väga erinev. Krediidasutuste välised krediidiandjad kandsid 2019. aasta neljandas kvartalis maha laene summas 3,2 miljonit eurot ehk 1,5% krediidasutuste väliste krediidiandjate laenuportfelist.

Krediidasutustega seotud krediidiandjad kandsid samas maha laene summas 0,6 miljonit eurot ehk 0,06% oma laenuportfelist.

Krediidasutuste väliste krediidiandjate viivises olevad laenud ulatusid 12,6 miljoni euroni ehk 5,8%-ni laenuportfelist. Krediidasutustega seotud krediidiandjate viivises olev laenujääk oli 1,6 miljonit eurot ehk 0,17% laenuportfelist. Seega on krediidasutuste väliste krediidiandjate neli korda väiksem laenuportfell krediidasutustega seotud krediidiandjate laenuportfelliga võrreldes oluliselt kõrgema halbade laenude osakaaluga (7,3% vs 0,23%).

Jälgides viivislaenude viimase kahe aasta dünaamikat on näha, et erinevate järelevalveliste meetmete tulemusel on viivislaenude osakaal krediidasutuste väliste krediidiandjate portfellis pidevalt vähenenud.

Laenude väljastamise aktiivsuse poolest paistavad rohkem silma krediidasutuste välised krediidiandjad, kes omades krediidasutustega seotud krediidiandjatega võrreldes küll väiksemat (19%) turuosa, väljastasid neljandas kvartalis kokku 46% kõigist uutest laenudest ehk 107 miljonit eurot (2018. aasta neljandas kvartalis 41% ehk 80 miljonit eurot). Kokku väljastasid krediidiandjad neljandas kvartalis 231 miljoni euro ulatuses uusi laene. Krediidasutuste väliste krediidiandjate poolt laenude aktiivne väljastamine on seotud nende pakutava krediidi omapäraga – seda kasutatakse igapäevaste kulutuste finantseerimiseks ja tarbijad sõlmivad selliseid krediidilepinguid regulaarsemalt kui näiteks liisingulepinguid, mida eeskätt võetakse krediidasutustega seotud krediidiandjatelt. Seega on krediidasutuste välistel krediidiandjatel uute laenude osakaal laenuportfellis kõrge – neljandas kvartalis 50%. Krediidasutustega seotud krediidiandjatel oli uute laenude osakaal märgatavalt madalam – 13% nende laenuportfellist.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Krediidiandjate ja -vahendajate turule sisenemise vastu tunnevad jätkuvalt huvi teiste riikide ettevõtted. Turule sisenemise vastu on huvi üles näidanud ka kohalikud kauplused ja muud finantssektori välised ettevõtted, kelle põhitegevuseks on tarbijale muude toodete või teenuste pakkumine ning kellel varasem kogemus finantssektoris puudub.
- Suurimaks riskiks krediidiandjate tegevuses on jätkuvalt ettevõtjate suutmatus täita vastutustundliku laenamise nõudeid. Vastutus vastutustundliku laenamise nõuete täitmise eest lasub krediidiandja juhtidel. Teiseks riskikohaks vastutustundliku laenamise nõuete täitmisel on krediidiandja kohustus kontrollida tarbija poolt esitatud teavet. Tulenevalt eelnevast on krediidiandjate tegevuse üheks riskikohaks tarbija kohta kogutava teabe kättesaadavus, täielikkus ja tõele vastavus.

[Krediidiandjate ja kredidivahendajate sektori kvartali ülevaated](#)